

NOTAT

DEPARTEMENTET

Dato 1. juli 2010

Dok.id

J. nr. 2010-1053

Beredskabsenheden

Lene B. Rasmussen

Telefon 33 92 34 62

lbr@TRM.dk

Grund- og nærhedsnotat om Europa-Kommissionens indstilling til Rådet, Europa-Parlamentet, Det Økonomiske og Sociale udvalg og Regionsudvalget om Handlingsplan vedrørende applikationer for det globale satellitnavigationssystem (GNSS). KOM (2010) 308.

Notatet er fremsendt parallelt til Folketingets Europaudvalg og Folketingets Trafikudvalg.

Resumé

Formålet med den europæiske politik for satellit navigationssystemer er at forsyne Det Europæiske Fællesskab med to satellitsystemer (Egnos og Galileo), som begge omfatter satellitter og jordstationer. Egnos i dag og senere Galileo vil medvirke til at understøtte udviklingen af et globalt marked for satellitbaserede navigationssystemer indenfor positions- og tidssignaler, og senere indenfor kryptering af signaler og autentifikation, det vil sige at sikre, at en bruger er den, han eller hun giver sig ud for.

For at sikre størst muligt udbytte af den infrastruktur, der tilvejebringes med Egnos og senere Galileo, er der behov for en handlingsplan, som kan medvirke til at fremme udviklingen af anvendelsesområder for Egnos og Galileo med henblik på at opfylde markedets behov. Kommissionens handlingsplan for perioden 2010 – 2013, fokuserer på udvikling af anvendelsesområder, hvor markedspotentialet vurderes at være størst. Det forventes at være følgende områder: Telekommunikation, vejtransport, luftfart, søtransport, fiskeri, præcisionslandbrug, miljøbeskyttelse, civilbeskyttelse og overvågning.

1. Baggrund og indhold

Forslaget er fremlagt af Kommissionen i henhold Traktatens art. 172 sammenholdt med Rådets forordning (EF) nr. 1321/2004 om forvaltningsstrukturerne for de europæiske programmer for satellitbaseret radionavigation og Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 683/2008 om den videre gennemførelse af de europæiske satellitbaserede navigationsprogrammer (Egnos og Galileo). Forslaget er modtaget på dansk d. 17. juni 2010.

Baggrunden for forslaget er at sikre, at den infrastruktur, der tilvejebringes med Egnos og Galileo, udnyttes bedst og hurtigst muligt i de sektorer, hvor det kan give en fordel, således at der i markedet opbygges tillid til at anvende Gali-

leo og Egnos som underliggende standard i Europa for det globale satellit navigations system (GNSS). Dette vil også medvirke til at fremme europæisk industris mulighed for at opnå en passende andel af det globale marked for udvikling af nye satellitbaserede tjenester.

Brug af EU's satellitnavigationssystemer (Egnos og Galileo) kan have omfattende økonomiske, sociale og miljømæssige virkninger og vil udgøre en direkte støtte til EU's strategiske prioriteringer.

Kommissionens forslag til handlingsplan vedrørende applikationer, det vil sige et computerprogram, der udføre en bestemt opgave, er baseret på en lang række markeds- og cost-benefit analyser såvel fra Kommissionen som fra mange andre berørte parter, herunder visse medlemsstater. Analyserne har vist, at antallet af områder, hvor der kan udvikles tjenester baseret på globale satellit navigations systemer, (GNSS applikationer), er meget stort. I forslaget til handlingsplan fokuseres på tiltag der kan understøtte udviklingen af satellitbaserede tjenester og som kan give størst mulige fordele med hensyn til

- bidrag til EU's målsætninger m.h.t. vækst, job og vidensamfundet
- indirekte økonomiske (herunder energiforbrug) og sociale fordele
- positive virkninger for emissioner og andre typer forurening
- positive virkninger for det indre marked og handel på tværs af grænserne
- positive virkninger for interoperabilitet
- specifik merværdi som følge af de konkurrencemæssige fordele ved Egnos- og Galileotjenester: autentifikation, integritet og stor nøjagtighed for så vidt angår position, navigation og tid.

I handlingsplanen prioriteres udvikling af satellitbaserede tjenester til følgende områder: telekommunikation, vejtransport, luftfart, søtransport, fiskeri, præcisionslandbrug, miljøbeskyttelse, civilbeskyttelse og overvågning.

Initiativerne i handlingsplanen omfatter:

Certificerings-, standardiserings- og koordineringsaktiviteter, hvor luftfart er det primære fokusområde. Politikken for det fælles europæiske luftrum og SESAR-strategien (Single European Sky ATM Research), bygger på teknologien bag det europæiske satellitnavigationssystem. Kommissionen vurderer at det er af afgørende betydning, at Egnos (og senere Galileo) bliver certificeret til brug i forbindelse luftrafikstyring af civil luftfart. Ligeledes vil en udbredelse af

dækningsområdet for Egnos til også at omfatte Mellemøsten og Afrika kunne medvirke til at sikre kontinuitet i langdistanceflyvninger.

Kommissionen vil styrke arbejdet for at få Egnos certificeret til civil luftfart og vil indlede drøftelser med de relevante dele af Mellemøsten og Afrika med henblik på en udvidet dækning for Egnos.

Ligeledes vil Kommissionen styrke udbredelsen af Egnos- og Galileokompatible chips og telefonapparater gennem samarbejde med producenter. Tilsvarende skal visse tjenester til intelligente vejtransportsystemer, herunder avancerede førerstøttesystemer, baseres på Galileos funktioner, hvilket sikres ved samarbejde med køretøjsproducenter, elektronikleverandører og udbydere af vejtejnester.

Endelig vil kontrol med og overvågning af søtransport blive væsentligt forbedret med anvendelse af Egnos- og Galileotjenester til navigation, herunder i havne, i kystområder, farlige sejlruiter og ved indre vandveje. Eftersøgnings- og redningstjenesten (SAR – search and rescue) i Egnos og Galileo udvikles specifikt med henblik på fiskeres og sømænds sikkerhed, og lettere sporing af skibe bidrager også til at lette toldprocedurer.

Kommissionen vil styrke arbejdet for at få indført Egnos og senere Galileo i forbindelse med søtransport, herunder støtte certificeringen af systemerne og godkendelse af SAR-egenskaberne.

Informationsspredning og –udveksling samt bevidstgørelseskampagner, hvor Kommissionen i samarbejde med relevante organisationer indenfor de kundesegmenter, der anses for væsentlige, vil styrke markedsføringen af fordelene ved Egnos (og senere Galileo) og dermed udbrede kendskabet til de mange anvendelsesmuligheder, såvel i relation til slutbrugerne som i forhold til producentled og myndigheder. Certificeringsarbejdet vil dermed aktivt blive fulgt op overfor bl.a. luftfart, landbrug, vejtransport og sikkerhedstjenester af relevans for civilbeskyttelsesområdet.

Lovgivning kan blive nødvendig på områder, hvor satellitbaserede tjenester kan give en samfundsmæssig merværdi, f.eks. styrkelse af færdselssikkerheden, øget effektivitet i transportsektorerne eller forbedret trafikstyring som supplement til handlingsplanerne for godslogistik og intelligente transportsystemer. Kommissionen vil gennemføre specifikke konsekvensanalyser for at få identificeret eventuelle nødvendige ændringer i eller supplement til eksisterende EU-regler, for dermed at styrke brugen af satellitbaserede tjenester.

Tværgående aktioner indbefatter aktiviteter, som har til formål at udvikle en bred vifte af satellitbaserede tjenester indenfor en lang række områder og at forbedre innovationen, herunder udvikling af nye og hidtil uidentificerede an-

vendelsesområder, som det eksempelvis er sket i forbindelse med udviklingen af internettet.

Med satellitsystemernes evne til nøjagtigt at bestemme faste punkters position, er systemerne særdeles nyttige i forbindelse med digitale kort og ved geografiske informationssystemer. Kommissionen vil bidrage til at fremme en forbedret ajourføring af geografiske databaser og en forbedret koordinering mellem medlemsstaterne, så tjenesterne bliver udnyttet bedst muligt.

Kommissionen vil endvidere arbejde for at forbedre synergieffekterne mellem Galileo, det meteorologiske observationssystem GMES og det globale system til jordobservation GEOSS og de telekommunikationsprogrammer, Kommissionen forvalter, med henblik på, at fremme udvikling og forbedring af kombinerede tjenester.

Små og mellemstore virksomheder (SMV'er) er centrale aktører i de innovative sektorer, og Kommissionen vil understøtte udbredelsen af kendskabet til mulighederne ved Egnos og Galileo og hjælpe med vurderingen af finansieringsmulighederne for SMV'er, når de skal skifte fra forskning til fremstilling af prototyper og produkter. Et af midlerne vil være at opnå synergieffekter mellem investeringsprogrammer der gennemføres af Den Europæiske Investeringsbank på vegne af EU og programmer, som køres i andet regi, eks. vis det teknologioverførselsprogram, som gennemføres af Den Europæiske Rumorganisation, ESA. Herudover råder EU over nogle såkaldte kuponordninger, som også kan nyttiggøres i relation til SMV'er. Endelig vil Kommissionen afsætte 38 mio. EUR af midlerne fra det syvende rammeprogram for forskning og teknologisk udvikling (RP7) til en bred vifte af forskning i satellitbaserede tjenester.

Handlingsplanens målsætninger rækker ud over 2020 men de foreslåede aktiviteter har fokus på perioden 2010-2013.

2. Gældende dansk ret og forslagets konsekvenser herfor

Forslaget har ikke umiddelbart lovgivningsmæssige konsekvenser for Danmark, men afledte initiativer indenfor fællesskabslovgivningen kan senere få lovgivningsmæssig betydning.

3. Høring

Forslaget er sendt i høring i EU-specialudvalget med høringsfrist den 27. august 2010. Der vil blive fremsendt et supplerende grund- og nærhedsnotat, hvis høringen skulle give anledning hertil.

4. Statsfinansielle, samfundsøkonomiske og administrative konsekvenser af forslaget

Forslaget skønnes ikke at have statsfinansielle eller administrative konsekvenser for Danmark.

Samfundsøkonomisk kan det få betydning, at der åbnes mulighed for at relevante danske virksomheder kan få andel i udvikling af tjenester til Egnos og Galileo. På længere sigt vil udvikling af tjenester til en række sektorområder kunne medføre samfundsøkonomiske fordele i form af bl.a. positive virkninger for emissioner og anden type forurening, energiforbrug i visse sektorer, industriel vækst og fremme af viden.

5. Nærhedsprincippet

Nærhedsprincippet er ikke relevant, da der er tale om en meddelelse.

6. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen finder det væsentligt, at de meget betydelige investeringer, der er forbundet med udviklingen og etableringen af Egnos- og Galileo-programmerne, bliver udnyttet bedst og hurtigst muligt i de sektorer, hvor der kan identificeres betydelige økonomiske, sociale og samfundsmæssige virkninger.

Regeringen kan derfor tilslutte sig behovet for en målrette handlingsplan for at EU kan understøtte udviklingen af europæiske satellitbaserede tjenester, og dermed sikre at Europa får andel i det betydelige globale marked for sådanne tjenester, der er identificeret og som må forventes fortsat at udvikle sig.

Regeringen er enig i de anvendelsesområder, som Kommissionen har valgt at prioritere, hvilket er følgende områder: Telekommunikation, vejtransport, luftfart, søtransport, fiskeri, præcisionslandbrug, miljøbeskyttelse, civilbeskyttelse og overvågning.

Regeringen har principielt den holdning, at det skal stå medlemslandene frit for at bruge de tjenester, der udvikles i regi af Egnos og Galileo herunder også mhp at sikre den fri konkurrence.

7. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Forslaget har endnu ikke været behandlet i Rådets arbejdsgruppe, og der er endnu ikke kendskab til andre landes holdninger til den foreslåede handlingsplan.

8. Europa-Parlamentets udtalelser

Parlamentets holdning foreligger endnu ikke.

9. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Galileo-projektet har gennem årene været forelagt for Folketingets Europaudvalg mange gange, senest d. 2. juni 2010 i forbindelse med forelæggelse af Europa-Kommissionens indstilling til Rådet om at bemyndige Europa-Kommissionen til at åbne forhandlinger med ikke-EU lande med henblik på at indgå aftaler om installation af Galileo jordbaseret infrastruktur.